

Lieksan kaupunki
Kaupunginhallituksen lupajaosto

Maa-aineslupa 456/2022

Kokouspäivämäärä
1.12.2022 § 114
Julkaistu 5.12.2022.

Dnro 594/11.01.00.07/2022

ASIA

Päätös maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-aineslupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottamista. Päätös sisältää maa-aineslain 21 §:n mukaisen ratkaisun ottamisen aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA JA KIINTEISTÖN HALTIJA

Paavo Meriläinen
Egyptinkorventie 17 A
81860 VIEKIJÄRVI

Yhteyshenkilö:
Paavo Meriläinen
Puh. 040 5725649

Kiinteistön omistaja:
Paavo Meriläinen

Luvanhakemisen peruste ja toimivalta

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Lupa ei ole tarpeen, jos maa-aineksia otetaan omaa tavanomaista kotitarvekäyttöä varten asumiseen tai maa- ja metsätalouteen.

Maa-aineslain 7 §:n mukaan luvan maa-ainesten ottoon myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lieksan kaupungin hallintosäännön mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kaupunginhallituksen lupajaosto.

SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Lieksassa Viekin kylässä Pekka 422–430–20–37-tilalla. Alueen viimeisin maa-aineslupa soran ja hiekanottoon on myönnetty 6.9.2011. Lupa on päätynyt 12.10.2021.

Luvan mukainen ottomäärä oli 29 700 m³-ktr, josta on käytetty 15 060 m³-ktr.

Ottamisalue sijaitsee Karhunpesän sora-alueella noin 17 km Viekin kyläkeskuksesta pohjoiseen Ahven-Loukkajan kaakkoispuolella. Alue sijoittuu Karhunpesäntien läheisyydessä olevalle maa-aineksen ottamisalueelle sekä metsätalous käytön piirissä olevalle kuivalle kankaalle, josta puusto on poistettu viime talven aikana.

Lähin Natura-alue sijaitsee 4 km päässä. Kyseessä on Salmijärvi (SAC) FI0700134. Lähin luonnonsuojelualue on Mäkihön luonnonsuojelualue (YSA230801), joka on alueen kaakkoispuolella noin 2,1 km päässä. Luokkisärkkien (luokka 2) pohjavesialue on noin 3 km ottamisalueesta kaakkoon.

Suunnitelma-alueella ei ole tiedossa olevia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä arvokkaita luontokohteita tai suojeltavia eläin- ja kasvilajeja.

Lähin vapaa-ajan asunto on noin 1,25 km:n päässä ottamisalueesta itään.

Hakemuksen mukaan Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa ei ole osoitettu merkintöjä suunnitellulle ottamisalueelle. Lähin merkintä maakuntakaavassa on 1,5 km etäisyydellä oleva ge1-merkintä. Kyseessä on Soikonkankaan vähintään maakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita, eikä muitakaan esimerkiksi maisemallisesti- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita hakemuksen mukaiselle alueelle tai sen välittömään läheisyyteen.

Suunnitelma-alueelle ei kohdistu oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa.

Ottamisalue on Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeessa (POSKI 2001) sora-alueeksi merkityllä alueella. Alue ei ole pohjavesialuetta eikä se ole myöskään luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokasta aluetta. Ottamisalueen luoteispuolella on paikallisesti arvokas harjualue Särki-Loukkaja ja kaakkoispuolella on Pohjois-Karjalan maakuntakaavan mukaan maakunnallisesti arvokas harjualue Valkossärkät. Särki-Loukkajan harjualueen rajalle on matkaa ottamisalueelta noin 700 m ja Valkossärkkien rajalle on noin 250 m.

OTTAMISSUUNNITELMA

Lupahakemusta koskevan alueen suunnitelma-alue on 5,5 ha ja varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on 3,0 hehtaaria. Alueelta otetaan 10 vuoden aikana 30 000 m³ hiekkaa ja soraa. Arvioitu vuotuinen ottomäärä on 3000 m³.

Ottamistoiminta on jaettu kahteen eri vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa hyödynnetään luoteisosan maa-ainekset ja toisessa vaiheessa laajennetaan alueen eteläosaan. Maa-ainesten ottamissyvyys on enimmillään 4,3 metriä. Alin ottamistaso on alueen luoteisosassa +151,5 ja eteläosassa +150,5. Havaitun pohjavedenpinnan yläpuolelle jätetään vähintään 2 metrin suojakerros. Ottamisalueen kaakkoisosaan on asennettu pohjavesiputki, josta on pohjavedenpinnan korkeushavainto 3.8.2022 +148,12 (N2000). Lounais- ja kaakkoispuolella laakeassa laaksossa sijaitsevan suopinta laskee kaakon suuntaan +152...+150...+148,5 metriä. Alueella muodostuva pohjavesi kulkeutuu kohti lounais- ja kaakkoispuolella sijaitsevaa laaksoa. Pohjaveden

ylimmän korkeuden arvioidaan olevan ottamisalueen kaakkoisosassa tasolla +148,5 ja luoteisosassa +149,5.

Tukitoiminta-alue ja polttoaineiden sekä kemikaalien varastointi

Suunnitelma-alueelle perustetaan tukitoiminta-alue varsinaisen ottamisalueen ulkopuolelle. Tukitoiminta-alueelle sijoitetaan taukotupa, jäteastiat, WC ja autojen paikoitusalue. Tukitoiminta-alueella säilytetään toiminta-aikaan koneita ja varastoidaan tarpeen mukainen määrä polttoaineita. Polttoainesäiliöt ovat lukittavia kaksoisvaippasäiliöitä, joissa on laponesto sekä ylitäytönest. Öljyt ja voiteluaineet varastoidaan omissa astioissaan huoltokontissa tai vastaavassa. Alueella ei suoriteta öljyn vaihtoja eikä suurempia huoltoja eikä koneiden tai laitteiden pesua.

Mahdollisiin polttoaine- tai öljyvahinkoon varaudutaan turpeella ja öljynimeytysmatoilla. Murskaamon henkilökunta on opastettu toimimaan vahinkotilanteissa. Tarvittaessa tukitoiminta-alueelle perustetaan suoja-alue, jossa maahan on asetettu HDPE-suojakalvo kaukaloksi ja kaukalon päälle levitetään 30–50 cm:n kerros hiekkaa. Suoja-alue perustetaan ympäröivää maastoa ylemmäksi, ettei sulamis- ja valumavedet pääse alueelle.

Kaivannaisjätteet

Hakemuksen liitteenä olevassa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa pintamaita arvioidaan kertyvän noin 6970 k-m³ ja kantoja ja hakkutähteitä noin 30 m³.

Jalostus ja varastointi

Alueella suoritetaan lajikkeiden jalostusta seulomalla ja murskaamalla. Murskaustoiminta kestää toiminta-aikana alle 50 vrk. Tarvittaessa haetaan ympäristölupaa murskaukselle, mikäli toimintavuorokaudet ylittyvät. Valmiit lajikkeet varastoidaan suunnitelma-alueella ja ottamisalueella.

Turvallisuus- ja tiejärjestelyt

Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan eikä alueella säilytetä toimintaan kuulumattomia laitteita tai romuja. Luiskien reunat merkataan lippusiimoin ja alueen ympärille laitetaan työmaa-alueesta varoittavia kylttejä. Tulotien varteen laitetaan kyltti, jossa on varoitus alueella liikkumisesta. Alueelle johtava tie voidaan tarvittaessa sulkea, mikäli hakija katsoo sen tarpeelliseksi.

Liikenne alueelle tapahtuu olemassa olevia tieyhteyksiä käyttäen. Alueelle johtaa yksityistie, joka alkaa Karhunpesäntieltä. Alueen tiet ja kentät ovat sorapintaisia, joiden pölyämistä ehkäistään tarvittaessa kastelulla.

Ympäristöhaittojen arviointi

Noudattamalla ottamissuunnitelmaa ei toiminnasta arvioida aiheutuvan merkittävää haittaa ympäristölle eikä toiminta ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä esitettyjen rajoitusten kanssa.

Maisemointi ja jälkihoito

Maisemointi suoritetaan ottamisvaiheiden päätyttyä ja mahdollisuuksien mukaan samalla, kun ottamistoiminta etenee. Ottamisalueen pohjatason elävöittämiseksi pohjalle jätetään ja muotoillaan mahdollisuuksien mukaan loivia muotoja ja kumpareita. Alueen luiskat muotoillaan ottamissuunnitelman mukaisesti 1:3 kaltevuuteen. Alueelta poistetut pintamaat käytetään luiskien ja pohjan verhoukseen. Alueen maaston muotoilun jälkeen metsitys toteutetaan kylvämällä tai istuttamalla männyntaimia.

ASIAN VIREILLETULO JA LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Vireilletulo

Hakemus saapui 17.8.2022. Hakemusta on korjattu 24.11.2022. Hakemuksessa oli kirjoitusvirhe, jonka mukaan maa-aineksia olisi otettu edellisen luvan aikana 15 503 m³. Oikea ottomäärä on 15 060 m³.

Kuulutus

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Lieksan kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin internet-sivuilla 6.9.–12.10.2022 ja Lieksan Lehdessä 8.9.2022.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta lähetettiin kuulemiskirje naapuritilojen omistajille.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei ole esitetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta ei pyydetty lausuntoja.

Tarkastus alueella

Ympäristönsuojelusihteeri on tehnyt valvontaohjelman mukaisen tarkastuksen alueella 20.10.2022. Alueella on paljon varastokasoja. NOTTO-rekisteriin on ilmoitettu, että alueelta on otettu maa-aineksia 15 060 m³-ktr vuoden 2021 loppuun mennessä. Luvanhaltija ei ole toimittanut pohjavedenkorkeuden mittaustuloksia lupamääräysten mukaisesti.

LUPAVIRANOMAISEN RATKAISU

Kaupunginhallituksen lupajaosto myöntää Paavo Meriläiselle maa-ainesten ottoluvan hakemuksessa esitettyyn paikkaan hakemuksen mukaisesti sekä seuraavin lupamääräyksin:

1. Maa-ainesten ottamisessa on noudatettava 10.8.2022 päivättyä ottamissuunnitelmaa. Alin ohjeellinen ottamistaso on alueen luoteisosassa +151,5 ja eteläosassa +150,5. Ylimmän pohjavesiputkesta todetun pohjavedenpinnan ja ottamistason väliin on kuitenkin aina jätettävä vähintään 2 metrin suojakerros.
2. Hiekkaa ja soraa saa ottaa ottamissuunnitelman mukaisesti siten, että kokonaisottomäärä on 30 000 m³, vuotuinen otto 3000 m³ ja ottamisalueen pinta-ala on 3 hehtaaria.
3. Korkotasot, alin ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selvästi maastoon esimerkiksi paaluilla ja merkinnät on pidettävä kunnossa.
4. Alueella olevaan pohjavesiputkeen on merkittävä putken pään korkotaso. Pohjaveden korkeutta on seurattava vähintään kaksi kertaa vuodessa, touko-kesäkuussa ja loka- marraskuussa tehtävillä mittauksilla.
5. Ennen ottamistoiminnan aloittamista alueella on pidettävä lupaviranomaisen edustajan ja luvan saajan kesken katselmus, jossa todetaan ottamisalueen merkinnät.
6. Maa-ainesluvan haltijan on vuosittain viimeistään 31.1. mennessä ilmoitettava lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu sekä pohjaveden korkeustiedot valtakunnalliseen NOTTO-tietokantaan. Jos maa-aineksia ei ole otettu siitäkin on tehtävä ilmoitus.
7. Alueella ei saa säilyttää ympäristölle vaarallisia tai haitallisia aineita muutoin kuin toiminta-aikana vain välitöntä käyttöä varten. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä. Säiliöt on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Säiliöiden, koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on sijoitettava kaivuualueen ulkopuolelle. Merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa tehdä ottamisalueella. Toiminta-aikana alueelle on varattava öljynimeytysmateriaalia. Alueella saa käyttää vain hyväkuntoisia koneita ja laitteita.

8. Maisemointi ja alueen jälkihoito on tehtävä ottamissuunnitelman mukaisesti. Mahdollisuuksien mukaan alueen muotoilu on tehtävä vaiheittain kaivuun edistymisen mukaan ja kokonaisu maisemointi on tehtävä välittömästi ottotoiminnan päätyttyä, kuitenkin viimeistään luvan voimassaoloaikana. Luiskat on muotoiltava ottamissuunnitelman mukaisesti kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Maastonmuodot on sopeutettava luonnollisen ympäristön maastonmuotoihin.

Ottamisalueen pohjataso on muotoiltava niin, että alueelle ei jää pintavettä kerääviä painanteita eikä myöskään tapahdu maisemointia haittaavaa lammikoitumista. Ottamisalueelta kertyneet ottamistoimintaan

soveltumattomat maa-ainekset on käytettävä ottamisalueen muotoiluun ja kuoritut pintamaat puuston ja muun kasvillisuuden kasvualustaksi kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

9. Murskauspäivistä on pidettävä kirjaa. Jos murskausaika on maa-ainesluvan voimassaoloaikana yhteensä vähintään 50 päivää, niin toiminnalle on haettava ympäristölupa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut

Noudatettaessa hakemuksen liitteenä olevaa ottamissuunnitelmaa ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa eikä se ole ympäristönsuojelulain 17 §:n vastaista.

Alue ei ole luokitellulla pohjavesialueella eikä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella. Suunniteltu maa-ainesten ottaminen ei vaikuta ottamisalueen luoteispuolella olevan paikallisesti arvokkaan Särki-Loukkajan harjualueen eikä kaakkoispuolella olevan maakunnallisesti arvokkaan Valkossärkkien harjualueen luonto- tai maisema-arvoihin.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1

Maa-aineslupa perustuu asianmukaiseen ottamissuunnitelmaan, joten suunnitelmassa esitetty on sitova kuten lupamääräyksetkin. Pohjavedenpinnan korkeus vaihtelee, joten vähintään 2 metrin suojakerros on tarpeen pohjaveden suojelun kannalta. (MAL 11 §).

Määräykset 2 ja 3

Maa-aineslaissa ja maa-ainesten ottamista koskevassa valtioneuvoston asetuksessa on määrätty lupapäätöksen sisällöstä (MAL 11 § ja VNA 926/2005).

Määräys 4

Pohjavedenpinnan korkeus on oltava tiedossa, että alimman ottamistason ja ylimmän pohjavedenpinnan väliin jää aina hakemuksen ja luvan mukainen suojakerros. Maa-ainesten ottajan on oltava selvillä maa-ainesten ottamisen vaikutuksista pohjavedenpinnan korkeuteen. Pohjaveden korkeus vaihtelee, joten mahdollisimman luotettavan tiedon saamiseksi mittaustuloksia on oltava riittävästi. Mittaustuloksista ilmoittaminen on tarpeellista valvonnan kannalta. (MAL 11 § ja VNA 926/2005)

Määräys 5

Määräys on annettu maa-ainesluvan valvonnan takia. (MAL 11 § ja VNA 926/2005)

Määräys 6

Ilmoittamisvelvollisuus perustuu maa-ainelain 23 a §:ään ja valtioneuvoston asetuksen 926/2005 9 §:ään. Koska käytössä on valtakunnallinen sähköinen tietojärjestelmä, on sen käyttö perusteltua.

Määräys 7

Polttoaineet saattavat aiheuttaa puutteellisesti käsiteltynä ja varastoituna maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Myös koneiden huolto- ja korjaustoista voi aiheutua em. seurauksia. Maaperän ja pohjaveden pilaaminen on kielletty ympäristönsuojelulain perusteella. (MAL 11 §, YSL 16–17 §, VNA 926/2005)

Määräys 8

Ottamisalueen jälkihoidon tarkoituksena on nopeuttaa kasvillisuuden muodostumista ja vähentää maa-ainesten otton haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan. (MAL 11 §, VNA 926/2005 8 §)

Määräys 9

Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 27 §:ään ja lain liitteen 1 taulukko 2 kohtaan 7 e; tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, tarvitsee ympäristöluvan.

SOVELLETUT SÄÄDÖKSET

MAL	maa-ainelaki 555/1981
YSL	ympäristönsuojelulaki 527/2014
VNA 926/2005	valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005
VNA 379/2008	valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä 379/2008

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 5.12.2032 saakka.

VAKUUS

Ennen aineiden ottamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi 5000 euron suuruinen vakuus (MAL 12 §). Vakuuden tulee olla voimassa 12 kuukautta yli tämän luvan voimassaoloajan tai siihen saakka, kunnes ottamissuunnitelmassa ja luvassa määrätty ottamisalueen jälkihoito on tehty ja alueella on tehty lopputarkastus.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Soran ja hiekan ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa tätä päätöstä noudattaen. Hakijan on toimitettava ennen toiminnan aloittamista vakuus mahdollisten haittojen, vahinkojen ja kustannusten

korvaamiseksi siltä varalta, että lupapäätös kumotaan tai sitä muutetaan. Vakuutena hyväksytään lupamääräysten noudattamiseksi asetettu vakuus.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Päätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska ottamistoiminta järjestetään lupapäätöksen mukaisesti (MAL 21 §).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-ainesluvan käsittelystä peritään Lieksan kaupunginhallituksen lupajaoston 24.4.2018 hyväksymän ja 1.6.2018 voimaan tullen maa-ainestaksan mukaisesti (185 € ottamissuunnitelman tarkistamisesta ja 65 €/ha+ 0.01 €/m³) 680 € + 85 € (maa-ainestaksa 5.1). Lisäksi laskutetaan kuulutuskulut.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTAMINEN

Päätös lähetetään luvan saajalle ja Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY).

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla Lieksan kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internet-sivuilla ja Lieksan Lehdessä.

VALITUSOSOITUS

Päätös on julkaistu 5.12.2022.

Päätökseen saa hakea muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla päätöksen (pöytäkirjanotteen) liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.